

פרק כל הנשבעים

להלן, ליטול ממון על ידי שבועותן. ולא רק ליפטר מן התביעה.

מתניתין:

כל הנשבעין שבתורה, החייבים שבועה מן התורה [שהם שומרים, מודה במקצת, וכונגד עד אחד], **נשביעין** על מנת להיפטר, ולא **ນשלמיין**.

אין שבועה מן התורה כדי ליטול ממון על ידה, אלא כל הנשבע שבועה מן התורה, נשבע רק כדי להיפטר מתביעתה ממון.

אלא שחכמים תיקנו, שתהייה אפשרות, באופנים מסוימים להשבע וליטול ממון באמצעות שבועה, וכך שמאורת המשנה להלן.

ואלו⁽²⁾ הם התובעים ממון, שתיקנו להם חכמים שיהיו **נשביעין** שבועה מדרבן,

בפרקיהם הקודמים נתבארו דיני שבועה מדאוריתא, אותה נשבעים על מנת להיפטר מתביעתה ממון. כגון שומר הטוען שלא שלח ידו בחףشه שהופק בידו אלא הוא נאבד ממשנו באונס, הרי הוא נשבע שבועה השומרים כדי ליפטר מתשולם החף. וכן הוא הרין בכל השבועות שהן מן התורה, שאין בהן שבועה כדי להוציא ממון, אלא רק כדי להיפטר מתשולם.

לקמן בגמרה (מהא) נלמד דבר זה מן הפסוק הנאמר לגבי שבועת השומרים (שםות כב י) "ולקח בעליו, ולא ישלם". ודורשת הגמara "ולקח בעליו" – בעל הפקדון יקח את השבועה מן השומר, וממילא – "ולא ישלם" השומר, כיון שנפטר בשבועה זו.

והוסיפו חכמים ותיקנו את 'שבועת הנוטלין' [המכונה 'שבועת המשנה']⁽¹⁾, ודינה וטумיה, מבוארין לקמן, במשנה ובגמרה]. ועל ידי שבועה זו, יכולים אלו הנמנים במשנה

1. השם הזה בא להוציא משבועה היסת של כופר הכל, שמזכיר רב נחמן, שהיא אחר זמן המשנה.
וחיתרצו הראשונים בכמה אופנים:
א. הר"ן, הרשב"א והריטב"א תירצז, שהתנתא במשנתנו הביא רק את אלו שלולי השבועה לא היו נוטלים כלל, לפי שלא הייתה להם כל אפשרות ליטול מיידי הנחבע, ולמן תיקנו להם חכמים שיטלו בשבועה.
ואילו כל אלו שלא נזכרו כאן, מעיקר הדין יש להם ליטול אף بلا שבועה, אלא שחכמים החמירו עליהם שישבעו ויטלו.
ב. התוספות כאן [ד"ה כל הנשביעין], ובכ Baba

2. הקשו התוספות ועוד ראשונים: הלו יש עוד הנוטלין בשבועה. כגון אשה הפגמת כתובתה נשמודה שכבר נפרעה מkeitzet הכתובה, ועל ידי כך נפגם כח השטר, שהרי נפרע מkeitzetו. והדין הוא שאינה נפרעת את השאר אלא בשבועה.
וכן יש עוד הרבה הנשבעים ונוטלין, [ועיין במרדי דף ש"מ שמנה י"ד הנשביעין ונוטלין].